



LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2026 m. balandžio 21 d. Nr. 21RE3-145 (AG3-82/26-2026)
Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Giedriaus Jakubėno (posėdžio pirmininkas), Vaidos Jokubauskaitės, Danutės Kulikauskienės (pranešėja) ir Ramintos Ramanauskienės,

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo Asmens X skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Komisijoje 2026 m. kovo 16 d. gautas pareiškėjo Asmens X (toliau – ir pareiškėjas) 2026 m. vasario 12 d. skundas „dėl 2026 m. vasario 6 d. Agentūros palikto nenagrinėtu skundo“, kuriuo prašoma pakeisti pareiškėjui nustatytą netekto dalyvumo lygį iš 55 procentų į 75 procentus. Pareiškėjas pateikė Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir atsakovė arba Agentūra) 2026 m. vasario 10 d. sprendimą Nr. R-24337 „Dėl sprendimo 2026 m. vasario 6 d. gautą skundą palikti nenagrinėtu“ (toliau – ir sprendimas), iš pareiškėjo skundo turinio darytina išvada, kad būtent šį Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus sprendimą pareiškėjas Komisijos prašo panaikinti.

Atsakovė Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra atsiliepiame į skundą nurodė, kad su juo nesutinka ir prašo atmesti kaip nepagrįstą.

Nurodė, kad pareiškėjo dalyvumo lygis buvo vertinamas 2025 m. liepos 21 d. – rugpjūčio 18 d. Agentūros Šiaulių III teritoriniame skyriuje (toliau – Agentūros teritorinis skyrius), kuris 2025 m. rugpjūčio 18 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) pareiškėjui nustatė 45 proc. dalyvumo lygį nuo 2025 m. vasario 6 d. iki 2027 m. liepos 20 d.

Nesutikdamas su Agentūros teritorinio skyriaus sprendimu, 2026 m. vasario 6 d. pareiškėjas kreipėsi į Agentūros direktorių dėl pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo. Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymu (toliau – Įstatymas), veikdamas pagal Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. A1-340 „Dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatų patvirtinimo“, Sprendimų kontrolės skyriaus nuostatus, patvirtintus Agentūros direktoriaus 2024 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. V-217 „Dėl Neįgaliųjų reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2023 m. rugsėjo 21 d. įsakymo Nr. V-76 „Dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos skyrių nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ 1.1 papunkčiu, ir Agentūros direktoriaus 2024 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. V-8 „Dėl įgaliojimų suteikimo Sprendimų kontrolės skyriaus vedėjui ir vyresniajam patarėjui“ suteiktus įgaliojimus, išsamiai išnagrinėjęs asmens dalyvumo lygio nustatymo

byloje esančius dokumentus, 2026 m. vasario 10 d. priėmė sprendimą Nr. R-24337 „Dėl sprendimo 2026 m. vasario 6 d. gautą skundą palikti nenagrinėtu“.

Nurodė, kad ginčijamame Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus sprendime buvo išaiškinta, kad vadovaujantis Aprašo 55 punkto nuostatomis, tuo atveju, kai asmuo ar atstovas nesutinka su Agentūros teritorinio skyriaus sprendimu, jis gali būti skundžiamas Agentūros direktoriui per vieną mėnesį nuo dokumentų gavimo dienos. Turimais duomenimis, Agentūros eritorinio skyriaus 2025 m. rugpjūčio 18 d. sprendimas dėl dalyvumo lygio Nr. (duomenys neskelbtini) pareiškėjui buvo įteiktas 2025 m. rugpjūčio 28 d. Sprendime buvo nurodyta Agentūros teritorinio skyriaus priimto sprendimo apskundimo tvarka ir terminas.

Kadangi minėtas Agentūros teritorinio skyriaus 2025 m. rugpjūčio 18 d. sprendimas (duomenys neskelbtini) per nurodytą terminą nebuvo apskųstas (buvo apskųstas tik 2026 m. vasario 6 d., t. y. praėjus beveik 6 mėnesiams) ir Agentūrai neturint jokių objektyvių duomenų dėl priežasčių, kurios neleido asmeniui ar jo įgaliotam atstovui laiku pateikti Agentūrai skundą dėl pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo, todėl atstatyti skundo padavimo terminą nebuvo jokio teisinio pagrindo.

Pažymėjo, kad individualių administracinių aktų teisėtumo bylose pareiškėjas savo reikalavime turi aiškiai nurodyti konkrečius teisės akto straipsnius (jų dalis) ar punktus, kurie, priimant ginčijamą sprendimą, buvo pažeisti ar netinkamai taikyti. Be to, skunde turi būti nurodomi aiškūs ir nuoseklūs teisiniai motyvai, pagrindžiantys pareiškėjo abejonę dėl kiekvieno konkrečiai nurodyto ginčijamo teisės akto (jo dalies) straipsnio (jo dalies) ar punkto, kurio atitiktimi konkrečiai nurodytoms teisinio reguliavimo nuostatomis ar teisės principams pareiškėjas abejoja. Tačiau pareiškėjas savo reikalavimą grindžia išimtinai subjektyviu teisės aktų vertinimu, todėl pareiškėjo skunde išdėstyti argumentai nelaikytinas teisiškai reikšmingu ir skundas atmestinas.

Papildomai nurodė, kad pasikeitus asmens sveikatos būklei, asmuo turi teisę kreiptis į gydančią gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą ir medicininių dokumentų parengimo, kurie turėtų būti pateikti Agentūros teritoriniam skyriui dėl pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo.

Skundas atmestinas.

Byloje ginčas kilo dėl Agentūros sprendimo, kuriuo nuspręsta palikti nenagrinėtą pareiškėjo skundą dėl dalyvumo lygio, teisėtumo.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas 2025 m. liepos 8 d. prašymu nustatyti negalią kreipėsi į Agentūrą dėl dalyvumo lygio nustatymo. Išnagrinėjęs pareiškėjo prašymą, Agentūros teritorinis skyrius 2025 m. rugpjūčio 18 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) nustatė pareiškėjui 45 procentų dalyvumo lygį ir 55 procentų netekto dalyvumo lygį. Dalyvumo lygio terminas nustatytas nuo 2025 m. vasario 6 d. iki 2027 m. liepos 20 d. Nurodyta, kad Agentūros teritorinio skyriaus sprendimas gali būti skundžiamas Agentūros direktoriui per vieną mėnesį nuo sprendimo gavimo dienos.

Pareiškėjas 2026 m. vasario 2 d. prašymu kreipėsi į Agentūrą, prašydamas iš naujo įvertinti jo darbingumo lygį.

Atsakovė, išnagrinėjusi pareiškėjo prašymą, 2026 m. vasario 10 d. priėmė sprendimą Nr. R-24337 „Dėl sprendimo 2026 m. vasario 6 d. gautą skundą palikti nenagrinėtu“, kuriame pareiškėjui nurodė, kad vadovaujantis Aprašo 55 punkto nuostatomis, tuo atveju, kai asmuo ar atstovas nesutinka su Agentūros teritorinio skyriaus sprendimu, jis gali būti skundžiamas Agentūros direktoriui per vieną mėnesį nuo dokumentų gavimo dienos. Agentūros teritorinio skyriaus 2025 m. rugpjūčio 18 d. sprendimas dėl dalyvumo lygio Nr. (duomenys neskelbtini), kuriuo pareiškėjui buvo nustatytas 45 procentų dalyvumo lygis, pareiškėjui buvo įteiktas 2025 m. rugpjūčio 28 d., per jame nurodytą terminą minimas sprendimas nebuvo apskųstas, todėl paržiūrėti jo nėra teisinio pagrindo.

Sprendime pareiškėjui taip pat išaiškino, kad pasikeitus sveikatos būklei (atsiradus naujų duomenų) pareiškėjas turi teisę kreiptis į gydančią gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą užpildymo ir medicininių dokumentų, patvirtinančių diagnozuotus sveikatos funkcinius sutrikimus, parengimo, kurie turėtų būti pateikti Agentūros teritoriniam skyriui dėl dalyvumo lygio vertinimo atlikimo.

Vadovaudamasi išdėstytomis aplinkybėmis Agentūra nusprendė 2026 m. vasario 6 d. gautą pareiškėjo skundą palikti nenagrinėtą.

Nesutikdamas su atsakovės Sprendimu, pareiškėjas skundu kreipėsi į Komisiją.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – VAI; suvestinė redakcija nuo 2025 m. gruodžio 31 d.), Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas (minėta, Įstatymas, ginčui aktuali redakcija nuo 2026 m. sausio 1 d. iki 2026 m. kovo 13 d.), Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 „Dėl Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Dalyvumo aprašas, suvestinė redakcija nuo 2025 m. rugpjūčio 19 d.).

Agentūra pagal kompetenciją dalyvauja formuojant ir įgyvendinant asmens su negalia teisių apsaugos politiką (Įstatymo 15 straipsnio 1 dalis). Atsakovei suteikta teisė VAI nustatyta tvarka ir terminais priimti sprendimus, nurodytus Įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje, įskaitant sprendimus dėl asmens su negalia dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų.

Pažymėtina, jog atsakovė pagal vykdomų funkcijų apimtį bei paskirtį, veiklos pobūdį, turimus įgaliojimus priskirtina viešojo administravimo subjektams, todėl savo veikloje privalo vadovautis ir VAI nuostatomis. VAI 3 straipsnio 4 dalyje įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Vadovaujantis VAI 3 straipsnio 5 dalyje įtvirtintu išsamumo principu, viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.

Iš į bylą pateiktų rašytinių įrodymų spręstina, kad nors pareiškėjas 2026 m. vasario 2 d. prašymu (toliau – skundas Agentūrai) kreipėsi į atsakovę „prašydamas iš naujo įvertinti jo darbingumo lygį“, Agentūra šį prašymą, pagal jo turinį, įvertino kaip skundą dėl Agentūros teritorinio skyriaus sprendimo. Komisija sutinka su šiuo atsakovės vertinimu bei pažymi, kad tokie Agentūros veiksmai atitinka Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 patvirtintų Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių 45 punkte įtvirtintą taisyklę, kad į prašymą institucija turi atsakyti atsižvelgdama į jo turinį.

Atsižvelgiant į Dalyvumo aprašo 29 bei 55 punktuose įtvirtintą reglamentavimą, Agentūros teritorinių skyrių sprendimai dėl asmens dalyvumo lygio per vieną mėnesį nuo sprendimo dėl dalyvumo lygio bei asmens su negalia pažymėjimo įteikimo gali būti skundžiami Agentūros direktoriui. Šį skundo padavimo terminą Agentūros direktorius arba Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas gali atnaujinti, jeigu jis praleistas dėl pateisinamų priežasčių, kurios, pagal Dalyvumo aprašo 29.1 papunktį, yra: šeimos nario ar artimojo giminaičio mirtis, nelaimingas atsitikimas, liga, su(si)žalojimas, gimdymas, šeimos nario priežiūra ar slaugymas, informacijos apie dalyvumo lygio vertinimą iš Agentūros negavimas ar pavėluotas gavimas, kitos nuo asmens nepriklausančios neatvykimo priežastys, Agentūros direktoriaus nustatyta tvarka pripažintos pateisinamomis.

Dalyvumo aprašo 67 punkte nurodyta, kad skundų pateikimo Agentūrai, jų nagrinėjimo ir sprendimų priėmimo tvarką nustato Agentūros direktorius. Ši tvarka reglamentuota Pakartotinio asmens negalios ir su negalia susijusių asmens poreikių vertinimo Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriuje vadove (patvirtintame Agentūros direktoriaus 2025 m. balandžio 4 d. įsakymu Nr. V-53; toliau – Pakartotinio vertinimo vadovas). Pakartotinio vertinimo vadovo 58.2. papunktyje numatyta, kad skundai dėl Agentūros teritorinių skyrių sprendimų Agentūros SKS vedėjo ar kito įgalioto valstybės tarnautojo sprendimu nenagrinėjami, jeigu praleistas skundo padavimo Agentūros direktoriui terminas ir pareiškėjas neprašo jo atnaujinti arba prašymas atnaujinti skundo (prašymo) padavimo terminą atmetamas.

Šioje byloje atsakovė pateikė duomenis, kad Agentūros teritorinio skyriaus 2025 m. rugpjūčio 18 d. sprendimas Nr. (duomenys neskelbtini) dėl dalyvumo lygio pareiškėjui įteiktas 2025 m. rugpjūčio 28 d.

Skundas Agentūrai paduotas 2026 m. vasario 6 d., t. y. daugiau kaip 5 mėnesius praleidus Dalyvumo apraše įtvirtintą terminą tokiam skundui paduoti. Pareiškėjas skunde Agentūrai nenurodė, dėl kokių priežasčių praleido terminą skundui paduoti, taip pat nepateikė prašymo atnaujinti skundo padavimo terminą. Esant šioms aplinkybėms, Komisija sprendžia, kad atsakovė teisėtai paliko pareiškėjo skundą Agentūrai nenagrinėtą; toks atsakovės sprendimas atitinka faktines bylos aplinkybes bei Dalyvumo aprašo 55 punkte bei Pakartotinio vertinimo vadovo 58 punkte įtvirtintą reglamentavimą.

Vertinant skundžiamą sprendimą VAI 3 straipsnio 5 dalyje įtvirtinto išsamumo principo kontekste, visgi pažymėtina, kad atsakovė nenurodė aplinkybės, kad su skundu Agentūrai pareiškėjas nepateikė prašymo atnaujinti skundo padavimo terminą ir aiškiai nepasisakė dėl šio aplinkybės teisinės reikšmės ir sprendimą motyvavo tik teiginiu, kad praleistas skundo padavimo terminas. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) yra pažymėjęs, kad VAI 8 straipsnio 1 dalimi (ginčui aktualioje VAI redakcijoje – 10 straipsnio 5 dalimis) iš esmės yra siekiama užtikrinti, kad asmeniui, dėl kurio yra priimtas atitinkamas individualus administracinis aktas, būtų žinomi šio akto priėmimo teisinis bei faktinis pagrindai, motyvai. Todėl, kai nėra pagrindo atitinkamą individualų administracinį aktą pripažinti visiškai nemotyvuotu, kiekvienu konkrečiu atveju, sprendžiamas dėl tokio akto atitikties pastarosios įstatymo nuostatos reikalavimams, teismas (šiuo atveju – Komisija) privalo *ad hoc (liet. – šiuo atveju)* įvertinti, ar nustatyti turinio (teisinio ir faktinio pagrindimo, motyvacijos) trūkumai yra esminiai, sukludę šio individualaus administracinio akto adresatams suprasti atitinkamų visuomeninių santykių esmę ir turinį, identifikuoti jų teisių, pareigų bei teisėtų interesų pasikeitimą, šio pasikeitimo pagrindus ir apimtį, tinkamai įgyvendinti šiuo aktu suteiktas teises ar (ir) įvykdyti nustatytas pareigas bei įstatymų nustatyta tvarka efektyviai realizuoti teisę į (galimai) pažeistų teisių ir teisėtų interesų gynybą. Šis vertinimas turi būti atliekamas individualaus administracinio akto adresato požiūriu, t. y. būtent to, kuris turi teisę žinoti ir suprasti, dėl kokios priežasties ir kuo remiantis priimtas konkretus sprendimas, be kita ko, atsižvelgiant ir į pastarajam asmeniui žinomas aplinkybes, lėmusias minėtą sprendimą (2011 m. birželio 27 d. išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimas byloje Nr. A556-336/2011). Įvertinusi byloje surinktus įrodymus, Komisija daro išvadą, kad net ir nesant sprendime detalios informacijos apie prašymo atnaujinti skundo padavimo terminą nebuvimą, sprendimą nulėmusios faktinės aplinkybės Pareiškėjui buvo žinomos, todėl šios aplinkybės nenurodamas sprendime nesudaro savarankiško pagrindo sprendimą naikinti.

Atsiliepime atsakovė prašo Komisijos užtikrinti visų prie bylos pridėtų dokumentų neviešinimą ir leisti susipažinti tik proceso šalims ar jų teisėtiems atstovams. Toks prašymas motyvuojamas tuo, kad visa juose esanti informacija yra susijusi su asmens, kurio tapatybė yra žinoma, duomenimis, (asmens kodas, namų adresas, asmens tapatybės kortelės numeris ir pan.), o kita dalis priskirtina specialių kategorijų asmens duomenims, susijusiems su asmens sveikata. Juo labiau, Bendrajame asmens duomenų apsaugos Reglamente ši sąvoka nėra susiaurinama – jame nustatyta, kad asmens duomenys neturi baigtinio kategorijų sąrašo, todėl atsižvelgiant į galimybę nustatyti asmens tapatybę, bet kokia informacija gali būti laikoma asmens duomenimis.

Byloje pateikta informacija, susijusi su pareiškėjo sveikatos būkle. Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nereglamentuoja nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) pripažinimo nevieša. Pagal įstatymo analogiją, vadovaujasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad priimdamas viešame teismo posėdyje sprendimą byloje arba nutartį nutraukti bylą ar skundą (prašymą, pareiškimą) palikti nenagrinėtą arba gavęs prašymą susipažinti su bylos medžiaga, teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis. Įvertinus tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialių kategorijų asmens duomenys, susiję su asmens sveikata, siekiant apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, Komisijos iniciatyva visa nagrinėjamos bylos

medžiaga pripažintina nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjo Asmens X skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Giedrius Jakubėnas

Komisijos narės

Danutė Kulikauskienė

Vaida Jokubauskaitė

Raminta Ramanauskienė